

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Ons risicomanagement is gericht op het proactief verkrijgen van inzicht in de risico's die de wij bij de uitvoering van onze taken lopen. Daarbij legt de gemeente ook de relatie met het weerstandsvermogen dat benodigd is om de risico's, als deze zich voordoen, op te kunnen vangen. Doel van het risicomanagement is te voorkomen dat substantiële risico's direct dwingen tot extra bezuinigingen en/of onvoorziene bijstelling van de begroting.

De mate waarin wij in staat zijn de gevolgen van risico's op te vangen is ook een indicator voor hoe robuust de onze financiële positie is. Dit wordt weergegeven in de ratio weerstandsvermogen, waarvoor uw raad een norm heeft vastgesteld. Naast het weerstandsvermogen maken wij voor het beoordelen van de financiële positie tevens gebruik van financiële kengetallen zoals solvabiliteit, schuldquote en structurele exploitatieruimte. Met deze kengetallen krijgen wij inzicht in de gevoeligheid van de financiële positie voor financiële ontwikkelingen en de mogelijke effecten daarvan. In deze paragraaf komen de risico's, het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen aan de orde.

Uitgangspunten risicomanagement

Weerstandsvermogen

De uitgangspunten voor het risicomanagement zijn opgenomen in de "Nota herziening risicomanagementbeleid Stichtse Vecht" en de "Nota Reserves en voorzieningen". Deze nota's worden periodiek geactualiseerd.

Voor het weerstandsvermogen is in deze nota's een ratio (norm) en minimumomvang vastgelegd:

- Voor de "ratio weerstandsvermogen", de verhouding tussen de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit, heeft uw raad als minimum een ratio van 1,0 vastgesteld. Daarnaast heeft uw raad een streefratio bepaald tussen 1,4 en 2 (ruim voldoende).
- Voor de minimumomvang van het weerstandsvermogen geldt als uitgangspunt een bedrag van € 150 per inwoner, uitgaande van het aantal inwoners op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Voor de begroting 2020 wordt uitgegaan van 64.859 inwoners per 1-1-2019 (bron: CBS).

Voor de risico's die uit grondexploitaties voortvloeien kennen wij een afzonderlijk regime. Daarvoor geldt de Algemene reserve grondexploitaties als buffer, pas daarna wordt de Algemene reserve aangesproken. De risico's uit grondexploitaties worden afgewogen in een afzonderlijke risicoanalyse, ze zijn daarom niet opgenomen in het risicomanagementsysteem Naris. De hoofdlijnen voor de risico's uit grondexploitaties zijn aangegeven in de paragraaf Grondbeleid van deze begroting.

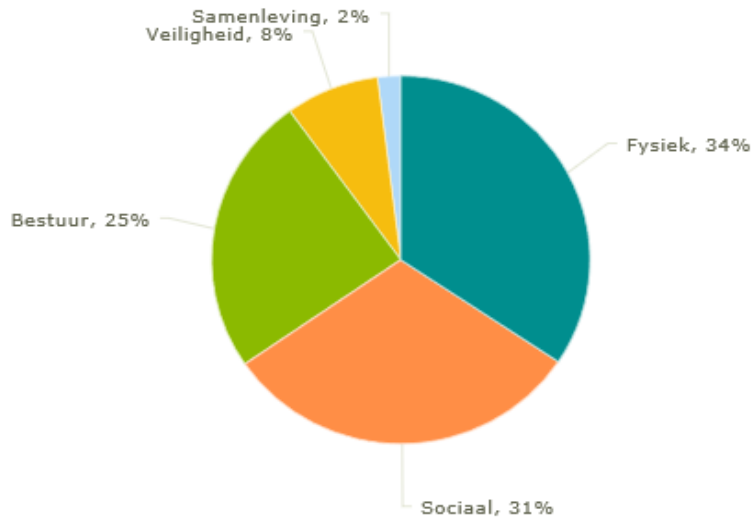
Voor het Sociaal domein beschikten wij in voorgaande begrotingsjaren over de risicoreserve Sociaal domein als buffer. Zoals in de Bestuursrapportage 2019 is aangegeven, kent deze reserve vanaf 2019 een beperkte omvang bestemd voor een klein aantal vaststaande doelen. Daarnaast zijn om beter aan te sluiten bij de verwachte uitgaven, de budgetten Sociaal domein vanaf de Programmabegroting 2020 verhoogd en een aantal risico's aan het gemeente brede risicomanagement in Naris toegevoegd.

Beheer

Voor het beheer van de risico's maken wij gebruik van een geautomatiseerd risicomanagementsysteem. De daarin opgenomen risico's zijn voor de Programmabegroting 2020 waar nodig geactualiseerd. Tevens zijn enkele nieuwe risico's toegevoegd (bijv. de invoering van de Omgevingswet en de autonome kostenstijging van de jeugdhulp). Op basis van het totaal aan geïnventariseerde risico's is de benodigde weerstandscapaciteit bepaald. Dat wil zeggen, de middelen die nodig zijn als buffer om de gevolgen van risico's, als die zich voordoen op te kunnen vangen. De relatie tussen de risico's, de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit geeft de mate van robuustheid van de begroting aan op dit onderdeel.

Risicoprofiel

De omgeving waarin een gemeente werkzaam is complex en steeds in beweging. Dit betekent ook dat zich ontwikkelingen kunnen voordoen waar op voorhand in de begroting geen rekening mee is gehouden. Deze ontwikkelingen kunnen financiële gevolgen hebben voor een gemeente. Om deze gevolgen op te kunnen vangen werken wij met een buffer, de beschikbare weerstandscapaciteit. Deze bestaat uit de minimumomvang van de Algemene reserve, de stelpost Algemene uitkering en de post onvoorzien. Wat de omvang van de buffer moet zijn, hangt af van de risico's die wij lopen. Omdat ook de risico's aan verandering onderhevig zijn inventariseren en actualiseren wij periodiek de risico's. De risico-inventarisatie vindt plaats op basis van de inschatting van de impact en de kans van optreden. Wij hanteren hierbij klassen van 1 tot 5. Hoe hoger de inschatting van de impact of kans, hoe hoger de klasse die aan het risico gekoppeld wordt. Onderstaande grafiek geeft weer hoe voor de begroting 2020 de geïnventariseerde risico's over de begrotingsprogramma's zijn verdeeld (op basis van hun aandeel in de benodigde weerstandscapaciteit):

Grootste risicogebieden

Binnen deze verdeling zijn, qua procentuele invloed op het benodigde weerstandsvermogen, de 3 grootste risicogebieden (geschoond voor Verbonden partijen omdat die als een apart onderdeel worden bekeken):

1. Fysiek domein

Binnen het programma Fysiek is sprake van risico's die samenhangen met projecten, klimaatverandering en technische risico's. De 3 grootste risico's die binnen het programma spelen betreffen:

Kockengen Waterproof

Financiële risico's die in eerste aanleg het gebiedsproces betreffen, alsmede het verleggen van de hoofdriolering en het herstel aan kabels en leidingen om de veiligheid te kunnen garanderen.

Beheersmaatregel: voor de risico's binnen het project kennen wij diverse beheersmaatregelen. Zo is de kostenverdeling tussen de betrokken partijen van schadeclaims is juridisch uitgezocht en is een regeling getroffen voor het verleggen van de huisaansluitingen. In overleg met bewoners zal maatwerk worden geboden. Daarnaast vindt bij de voorbereiding van fases op grond de kennis van de eerdere fases, meer (historisch) vooronderzoek en extra boringen plaats en worden proefsleuven uitgevoerd.

Gebiedsontwikkeling Bisonspoor

Financiële risico's voornamelijk gekoppeld aan investeringen in de openbare ruimte (aanbesteding, niet voorzien) en interpretatie gemaakte anterieure afspraken.

Beheersmaatregel: om het risico te beheersen treffen wij de volgende maatregelen:

1. De financiële risico's worden in beeld gebracht;
2. In voorkomende gevallen vragen wij ten aanzien van juridische risico's een second opinion aan de huisadvocaat;
3. Bestuurlijk: Wij nemen uw raad mee in de processen binnen dit project.

Het tijdelijk niet of onvoldoende kunnen gebruiken van kunstwerken (m.n. bruggen)

Door het tijdelijk niet of onvoldoende kunnen gebruiken van kunstwerken, wordt de doorstroming beperkt en zijn mogelijk kernen niet of beperkt bereikbaar.

Beheersmaatregel: het opstellen van een onderhoudsprogramma met hierop volgend een beheerplan. Op basis hiervan kunnen onderhoudscontracten aanbesteed worden. In 2019 is een pilot gestart om na te gaan welke maatregelen, uitgaande van het totale beeld, verder getroffen moeten worden. In de pilot worden zowel goede als mindere kunstwerken betrokken om een zo objectief mogelijk beeld te krijgen. Op basis van de uitkomsten uit de pilot wordt de prioritering bepaald.

2. Sociaal domein

Binnen het Sociaal domein is sprake van financiële en politiek/bestuurlijke risico's. Bij politiek/bestuurlijke risico's kan gedacht worden aan bijvoorbeeld imago-risico's als de zorgvoorziening niet het gewenste effect heeft en onze ambities niet haalbaar zijn (bijv. door het ontbreken van voldoende sturingsmogelijkheden op gemeentelijk niveau of onduidelijkheden/overlap in wetgeving Wmo (uit totaaloverzicht risico's)). De 3 grootste risico's die binnen het taakveld benoemd zijn betreffen:

Toename beroep op en autonome kostenstijging jeugdhulp

Landelijk is een trend zichtbaar van een stijgend beroep op en in de kosten van jeugdhulp met als gevolg een overschrijding van budgetten. Deze trend in de inzet van jeugdhulp wijkt af van de verwachte trend ten tijde van de decentralisaties.

Beheersmaatregel: als beheersmaatregelen om de kosten te beheersen zetten wij in op het vergroten van het kostenbewustzijn in de toegang, samenwerking met huisartsen, het vergroten van het zicht op verwijzingen en de inzet van de praktijkondersteuner Jeugd GGZ.

Ontwikkeling bijstandsantallen (conjunctuur) en/of bijstelling van het macrobudget BUIG

Bijstand is een openeinderegeling. Dit kan een overschrijding van de budgetten tot gevolg hebben. Een toename van het beroep op bijstand leidt tot hogere uitkeringslasten door het uit de pas lopen met de begrote aantallen. Daarnaast leiden aanpassingen van het macrobudget BUIG tot een hogere/lagere dan geraamde uitkering.

Beheersmaatregel: bij de toegang inzetten op meer gerichte actie, te weten: voorliggende voorzieningen, doorverwijzing naar de keten (uitzendbureaus, terug naar school, startkwalificatie), de inzet van social return, preventieve activiteiten gericht op voorkomen instroom, handhaving en vergroten van uitstroom door re-integratie activiteiten en het monitoren van de financiële ontwikkelingen.

Toename beroep op gemeentelijke Wmo-voorzieningen

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een belangrijk deel van de ondersteuning bij mensen thuis. Het doel hiervan is om hen zo lang mogelijk thuis te kunnen laten wonen en te laten deelnemen aan de maatschappij. De vergrijzing en het zo lang mogelijk thuis blijven wonen maken dat er een groter beroep op voorzieningen wordt gedaan. Daarnaast blijven ook de hulpmiddelen en woningaanpassingen van thuiswonende cliënten met een Wlz-indicatie de verantwoording van de gemeente. Met name dure woningaanpassingen kunnen een zware druk op het budget leggen. Een ander risico is de afnemende subsidie voor collectief vervoer. De genoemde factoren geven een financiële druk op de beschikbare 'open einde' budgetten.

Beheersmaatregel: het sturen op het versterken en aanspreken van eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht, tezamen met het stimuleren van de samenredzaamheid in de samenleving.

3. Gemeente brede risico's/bedrijfsvoering risico's

Dit betreft financiële, technische en organisatorische risico's op het gebied van bedrijfsvoering. De 3 grootste risico's op dit vlak zijn:

Het risico op gijzeling van informatie/cybercrime

Beheersmaatregel: een gemeente kent vastgesteld informatiebeveiligingsbeleid. Vanaf 1 januari 2020 moeten gemeenten samen met de rijksoverheid, waterschappen en provincies aan één uniform normenkader voor informatiebeveiliging gaan voldoen: de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), daar waar voorheen de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) leidend was. De BIO biedt gemeenten meer handvatten voor risicomanagement.

Daarnaast voert een gemeente audits (bijv. voor DigiD) en landelijke zelfevaluaties uit en vindt er periodiek een zogeheten pentest (check van de computersystemen op kwetsbaarheden) plaats. Tevens wordt ingezet op bewustwording bij medewerkers om gijzeling van informatie te voorkomen.

Onvoldoende borging van de authenticiteit van de gegevensvoorziening.

De toenemende digitalisering en het bestaan van twee informatiestromen (digitaal en fysiek) binnen een gemeente brengt risico's voor de documentaire informatievoorziening van een gemeente met zich mee. Dit kan leiden tot een verminderde kwaliteit van bedrijfsvoering en dienstverlening.

Beheersmaatregel: wij zijn ter beperking van dit risico het organisatie brede project Digitaal Werken gestart, met als doel een volledig integrale digitale dienstverlening en bedrijfsvoering inclusief een goede informatie- en archief functie.

Het door onvoldoende kennis van inkoop- en aanbestedingsregels met betrekking tot Europees aanbesteden onjuist toepassen van deze regels

Beheersmaatregel: voor het (Europees) aanbesteden geldt dat het inkoopbeleid en de begeleiding van complexe aanbestedingen centraal worden gecoördineerd. Voor openbare aanbestedingen (nationaal en Europees) geldt de verplichting deze te laten begeleiden door een inkoopadviseur. Deze maatregel beperkt de kans op een incident. Ook worden informatiesessies voor de betrokken teams gehouden om de kennis op peil te houden en is het verplicht elke inkoop te starten met een Inkoop Start Formulier. Dit ondersteunt het decentraal inkopen en het hanteren van het startformulier maakt het tevens mogelijk inkooptrajecten te monitoren gericht op het genereren van managementinformatie.

In totaal zijn er voor de begroting 2020 52 risico's in beeld gebracht. Deze risico's kennen een ingeschat maximaal financieel gevolg van € 19.850.000. De risico's, gekwantificeerd voor de kans dat ze zich kunnen voordoen en het ingeschatte maximale financiële gevolg, zijn aan het eind van deze paragraaf weergegeven.

Grootste risicogebieden	Financieel gevolg (inschatting o.b.v. risico-inventarisatie)
1. Fysiek domein excl. verbonden partijen)	6.900.000
2. Sociaal domein (excl. verbonden partijen)	4.300.000
3. Gemeente brede risico's/Bedrijfsvoering risico's	4.300.000
Totaal top 3 risicogebieden	15.500.000
Overige risico's (waarvan verbonden partijen: 1.550.000)	4.350.000
Totaal alle risico's	19.850.000

Ratio weerstandsvermogen

Op basis van de geïnventariseerde risico's is in NARIS een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag van € 19.850.000 ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Uit deze simulatie volgt dat het voor 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden opgevangen met een bedrag van € 5.715.657. Dat is de *benodigde* weerstandscapaciteit.

De *beschikbare* weerstandscapaciteit van Stichtse Vecht bestaat uit het geheel aan middelen dat beschikbaar is om de risico's in financiële zin af te dekken:

Beschikbare weerstandscapaciteit begroting 2020	
Algemene reserve (minimum weerstandsvermogen, o.b.v. inwonertal per 1-1-2019)	9.728.850
Stelpost Algemene uitkering	634.000
post Onvoorzien	90.000
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	10.452.850

De benodigde weerstandscapaciteit geconfronteerd met de beschikbare weerstandscapaciteit geeft inzicht in hoe de vrij beschikbare middelen zich verhouden tot de (financiële gevolgen van) eventuele risico's die kunnen optreden: de *ratio* weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{10.452.850}{5.715.675} = 1,83$$

Deze ratio weerstandsvermogen voldoet aan de door uw raad vastgestelde streefnorm "ruim voldoende" (ratio tussen 1,4 en 2,0). De ratio is ten opzichte van de meest recente risico-inventarisatie uit de jaarrekening 2018

(1,82) nagenoeg gelijk gebleven. De benodigde weerstandscapaciteit is ten opzichte van de jaarrekening 2018 wel toegenomen. Deze toename hangt samen met het toevoegen van een aantal risico's, met name op het Sociaal domein, dat een verhoging van het ingeschat financieel gevolg van € 0,8 miljoen geeft. Na risicosimulatie leidt dit tot een hogere benodigde weerstandscapaciteit van € 376.000 (€ 5,716 miljoen tegenover € 5,340 miljoen bij jaarrekening 2018). Het beschikbare weerstandsvermogen van onze gemeente is voldoende om deze stijging op te vangen. Ondanks dat wij een gestructureerde wijze van risicomanagement hanteren, wil dit uiteraard niet zeggen dat wij daarmee alle risico's voorzien of het zich voordoen van risico's kunnen uitsluiten. Periodieke inventarisatie van risico's en afstemming met de beschikbare weerstandscapaciteit geeft ons echter een goed beeld van het (benodigde) vermogen om die risico's op te kunnen vangen.

Totaaloverzicht geïnventariseerde risico's Programmabegroting 2020

In onderstaande tabel zijn de geïnventariseerde gekwantificeerde risico's per programma weergegeven. De kolom "invloed" geeft de impact van een risico op de benodigde weerstandscapaciteit aan (o.b.v. simulatie).

VP = verbonden partij, KWP = Kockengen Waterproof

Risico	Kans	Ingeschat financieel gevolg	Invloed
Programma 1 Bestuur			
Beleidsmatige risico's			
Signalen en initiatieven van bewoners worden onvoldoende opgepakt	90%	50.000	0,51%
Gemeente brede / bedrijfsvoering risico's			
Gijzeling van informatie of systemen	50%	1.000.000	5,66%
Door onvoldoende kennis van inkoop- en aanbestedingsregels m.b.t. Europees aanbesteden worden deze regels verkeerd toegepast.	30%	1.000.000	3,38%
Onvoldoende borging van de authenticiteit van de gegevensvoorziening van de gemeente.	50%	500.000	2,86%
Beveiliging en uitval ICT in de organisatie	50%	500.000	2,83%
Het niet toepassen van de geldende inkoop- en aanbestedingsregels (intern inkoopbeleid)	90%	250.000	2,55%
Het overtreden van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	50%	250.000	1,42%
Het niet (blijvend) kunnen waarborgen van de continuïteit van dienstverlening bij solitaire functies	50%	250.000	1,41%
Fysieke bedreigingen voor mensen, informatie en bezittingen	10%	500.000	0,56%
Niet realiseren doelstelling garantiebanen	10%	50.000	0,06%
Risico's algemene / financiële dekkingsmiddelen			
Fraude financiële transacties	50%	500.000	2,84%
Inroepen hypotheekrecht verstrekte geldleningen personeel	10%	250.000	0,29%
Gemeentelijke garantstellingen aan maatschappelijke instellingen	10%	250.000	0,29%
Totaal programma 1 Bestuur		5.350.000	24,66%
Programma 2 Veiligheid			
VP: Het onjuist reageren op een crisissituatie (VRU)	30%	1.000.000	5,09%
Ondermijning: aantreffen van misstanden waarbij directe actie noodzakelijk is, maar waar onze organisatie niet op ingericht is	50%	500.000	2,85%
Totaal programma 2 Veiligheid		1.500.000	7,94%
Programma 3 Fysiek			
Gebiedsontwikkeling Bisonspoor	70%	1.000.000	7,96%
Kunstwerken (m.n. bruggen) tijdelijk niet of onvoldoende te gebruiken	50%	1.000.000	5,66%
KWP: Prijsstijgingen in de uitvoering	70%	500.000	3,98%
VP: Aanvullende kosten voor het oplossen van de problematiek in het Plassengebied	50%	500.000	2,84%
Niet goed begaanbare wegen en ongevallen a.g.v. extreme weersomstandigheden en sneeuwval	50%	500.000	2,84%

Versnelde bodemdaling als gevolg van klimaatverandering	70%	250.000	1,99%
Geen afvoer door een calamiteit aan de riolering	70%	250.000	1,99%
KWP: vervanging kabels en leidingen	50%	250.000	1,43%
Onvoldoende dekking kosten vergunningen door teruglopende legesinkomsten	50%	250.000	1,43%
KWP: Versnelde zetting in het openbaar gebied	10%	1.000.000	1,16%
Gemeentelijke garantstellingen woningcorporaties (achtervang Wsw).	10%	1.000.000	1,12%
Gevolgen Omgevingswet	10%	500.000	0,56%
KWP Aanspraak op nadeelcompensatieregeling KWP	90%	50.000	0,51%
Wateroverlast vanwege heftige regenval	70%	50.000	0,40%
Verontreiniging van oppervlaktewater	10%	250.000	0,29%
Leegstand van gemeentelijk vastgoed (bijv. overgedragen schoolgebouwen)	10%	50.000	0,06%
Totaal programma 3		7.400.000	34,22%
Programma 4 Sociaal			
Toename beroep op en stijging kosten jeugdhulp	90%	500.000	5,11%
Ontwikkeling bijstandsaantallen (conjunctuur) en/of bijstelling van het macrobudget Buig	70%	500.000	3,98%
Toename beroep op gemeentelijke Wmo voorzieningen	70%	500.000	3,98%
Lagere rijksbijdrage Wsw door afwijkingen in aantallen	90%	250.000	2,57%
Bestuurlijke en/of ambtelijke verkokering bemoeilijkt een integrale aanpak	90%	250.000	2,55%
Onduidelijkheden/overlap in de wetgeving (bijv. Wlz, Zvw) in relatie tot Wmo en bijbehorende budgetten	90%	250.000	2,55%
Op gemeentelijk sturingsniveau onvoldoende sturingsmogelijkheden op trajecten jeugdigen	90%	250.000	2,55%
Toename beroep op minimaregelingen etc.	50%	250.000	1,43%
Hiaat in aanbod zorgvoorzieningen	50%	250.000	1,43%
Inkoop essentiële functies: ontbreken van voldoende en adequate (lokale) alternatieven	50%	250.000	1,41%
Overbelasting en/of stoppen van vrijwilligers en/of mantelzorgers.	30%	250.000	0,85%
Doorverwijzing buiten het zicht van de gemeente om	30%	250.000	0,85%
Oneigenlijk gebruik van PGB's	30%	250.000	0,85%
Door landelijk politieke interventies is er teveel aandacht voor incidenten	30%	250.000	0,85%
VP: Algemene risico's op de begroting van Kansis	30%	50.000	0,17%
Incidenten op gebied van jeugdhulp	10%	50.000	0,06%
Totaal programma 4		4.350.000	31,19%
Programma 5 Samenleving			
Financiële problemen schoolbestuur openbaar onderwijs	30%	250.000	0,85%
Ongelukken in zwem- en sportaccommodaties	10%	250.000	0,29%
Lagere kwaliteit van onderhoud sportparken	10%	250.000	0,29%
Financiële problemen schoolbesturen (bijzonder onderwijs)	10%	250.000	0,28%
Onveilige schoolgebouwen	10%	250.000	0,28%
Totaal programma 5		1.250.000	1,99%
Totaal geïnventariseerde risico's		19.850.000	100%

NB Het totaal aan geïnventariseerde risico's en de invloed op de benodigde weerstandscapaciteit kunnen niet per programma met elkaar vergeleken worden. De verwachte kans dat een risico zich voordoet speelt hierbij ook een rol.

Financiële kengetallen

Het BBV bepaalt in artikel 11 dat gemeenten in de paragraaf weerstandsvermogen van zowel de begroting als het jaarverslag een vijftal verplichte financiële kengetallen opnemen. Met deze kengetallen kan de raad zich eenvoudiger een beeld vormen van de financiële positie van de gemeente. Het overzicht van de kengetallen voor de begroting 2020 is weergegeven in onderstaande tabel. In de tabel zijn ter indicatie ook 'richtpercentages' aangegeven, uitgedrukt in mate van risico.

Kengetallen 2020	Rekening	Begroting	Begroting	Categorie A	Categorie B	Categorie C
	2018	2019	2020	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	70%	75%	105%	< 90%	90%-130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	67%	73%	104%	< 90%	90%-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	25%	23%	18%	> 50%	20%-50%	< 20%
Grondexploitatie	-0,18%	-0,97%	1,57%	< 20%	20%-35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	2,36%	-0,57%	0,51%	> 0%	= 0%	< 0%
Belastingcapaciteit	112,06%	110,13%	n.n.b.	< 95%	95%-105%	> 105%

Wat betekenen deze getallen?

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. Door de geplande investeringen in 2020 zullen er langlopende leningen aangetrokken moeten worden en zal het vreemd vermogen en het totale vermogen toenemen terwijl het eigen vermogen daalt. Hoewel de netto schuldquote hierdoor toeneemt, is deze nog steeds als 'neutraal' aan te merken.

Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter. Voor de ontwikkeling van dit kengetal, zie de toelichting onder 'Netto schuldquote'.

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan om op lange termijn haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Door de geplande investeringen in 2020 zullen er langlopende leningen aangetrokken moeten worden en zal het vreemd vermogen en het totale vermogen toenemen terwijl het eigen vermogen daalt. Hierdoor daalt de solvabiliteit.

Grondexploitatie

De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. Stichtse Vecht heeft een beperkte grondpositie.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Belastingcapaciteit

Dit cijfer geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer (structurele) inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze.